

Laudacja z okazji wręczenia Profesorowi Pawłowi Haenslowi medalu CAMK.

Dostojny Jubilacie,  
Szanowni Goście,  
Panie i Panowie,

Profesor Paweł Haensel jest jednym z filarów Centrum Astronomicznego im. Mikołaja Kopernika. Znamiennym jest, że Profesor Haensel pracuje w CAMK od 1 października a budynek oddano do użytku tylko pięć miesięcy wcześniej w maju 1978 roku. Karierę naukową rozpoczął na Wydziale Matematyki i Fizyki UW, gdzie otrzymał tytuł magistra w 1968 roku, a następnie na Wydziale Fizyki UW gdzie uzyskał stopień doktora w dziedzinie fizyki w 1973 roku, a trzy lata później stopień doktora habilitowanego. W 1987 roku uzyskał tytuł profesora. W latach osiemdziesiątych, od 1984 do 1987, profesor Haensel pełnił funkcję zastępcy dyrektora CAMK. W tym trudnym politycznie okresie zajmowanie takiego stanowiska wiązało się ze szczególnymi, niekiedy naukowymi, wyzwaniem i wymagało osobistej odwagi, wycucia oraz wytrwałości w kontaktach z ówczesnymi władzami. W tych latach był również zastępcą przewodniczącego rady naukowej CAMK. Wypromował ośmiu doktorów, czterech w Polsce i czterech poza granicami kraju, że wspomnę tylko jednego z jego wychowanków, Leszka Zdunika, który jest profesorem następnej generacji w CAMK.

Profesor Paweł Haensel jest przykładem wybitnego naukowca, który połączył szeroką wiedzę fizyka jądrowego o najmniejszych składnikach materii z intuicją astrofizyka interpretującego różnorodne wyniki obserwacji gwiazd neutronowych. Jego najbardziej popularne w środowisku naukowym prace dotyczą opisu materii o gęstościach sięgających gęstości jąder atomowych, z której składa się skorupa gwiazdy neutronowej. Natomiast jego kanoniczne równanie stanu używające tej samej teorii dla skorupy i jądra, zostało sformułowane na początku tego wieku. Nie sposób wymienić cały dorobek profesora Haensla w tak krótkim wystąpieniu. Wspomnę tylko te dziedziny gdzie profesor Paweł Haensel był prekursorem i nadal pozostaje niekwestionowanym liderem. Są to: badania struktury gwiazd kwarkowych, modelowanie chłodzenia gwiazd neutronowych poprzez emisję neutrin, czy też procesy w skorupie akreujących gwiazd neutronowych. Jest on też współautorem klasycznego podręcznika dotyczącego gwiazd neutronowych „Neutron Stars 1: Equation of State and Structure” oraz kompendium dotyczącego ich skorupy „Living Reviews: Physics of Neutron Star Crusts”. Ten skrótowy z natury rzeczy opis naukowych dokonań ujawnia niezwykle szeroki zakres zainteresowań profesora Haensla i swobodę z jaką rozwijał wiele zupełnie różnych dziedzin współczesnej astrofizyki.

Nie sposób nie wymienić zasług profesora Haensla dla CAMK w zakresie rozwoju współpracy polsko-francuskiej. Polsko-francuska współpraca odbywała się w ramach wspólnych projektów naukowych opartych o międzynarodowe umowy o bardzo wysokiej randze (PICS, Jumelage, AstroPF, HECOLS). Współpraca ta jest kontynuowana nieprzerwanie od 1993 roku, niezmiennie pod kierownictwem profesora Haensla. Owocuje ona corocznie kilkunastoma/kilkudziesięcioma wizytami krótkoterminowymi (tydzień-miesiąc) polskich naukowców w instytucjach francuskich i francuskich w polskich. W bardzo trudnym finansowo dla CAMKU okresie (początek lat 90tych) programy polsko-francuskie umożliwiały współpracę naukową z zagranicznymi ośrodkami, a stypendia w ramach tej współpracy zapewniły finansowe przetrwanie wielu młodym naukowcom.

O ogromnej renomie badań prowadzonych przez profesora Pawła Haensla świadczą liczne funkcje i nagrody. Od 2010 roku jest członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. W strukturach PAN pełnił również funkcję członka Komitetu Astronomii. Jest również członkiem korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz członkiem kapituły nagrody im.

Benedykta Polaka. Należał do rady dyrektorów European Centre for Theoretical Studies in Nuclear Physics and Related Areas, a obecnie jest członkiem American Physical Society, Międzynarodowej Unii Astronomicznej oraz Polskiego Towarzystwa Astronomicznego. Wśród nagród które otrzymał, warto wymienić nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za rozprawę habilitacyjną (1977), nagrodę Naukową Wydziału III Nauk Matematycznych, Fizycznych i Chemicznych PAN (1983) oraz nagrodę PAN (1990).

Wielce dostojny Jubilacie, napawa nas dumą i radością fakt, że od bez mała czterdziestu lat jesteś członkiem naszego Centrum. W roku 60-lecia Centrum Astronomicznego im. M. Kopernika pragniemy wręczyć Ci medal CAMK „Za wybitne osiągnięcia w dziedzinie astrofizyki materii gęstej oraz zainicjowanie i rozwój współpracy polsko-francuskiej”

Drogi Jubilacie, Profesorze, serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych owocnych działań dla CAMK i całego środowiska astronomicznego.